

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) ،
آلتی آیلنی (۳۵۱) غروشدور .
ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۸۰) ،
آلتی آیلنی (۴۵۱) غروشدور .

اراره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اضطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولونغاز .

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

اضطارات

رساله مزردن آلدینی کوسترک
شرطیه بتون یازیلر هر هانکی بر
غزته طرفندن اقتباس اولونه بیلیر .

مکتوبلرک ، امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسنی محتوی بولنسی لازمدر .

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه ده یازلسی
رجا اولنور .

پاره کوندرلدیکی زمان نه به دائر
اولدیغنک واضحاً بیلدیرلسی رجا
اولنور .

و « اما انت نذیر » کی اقتدار مطلقک جناب حقہ خاص اولدیفنی،
« لاتغنی نفس عن نفس شیئاً » و « لاترزوا زرة و زراخری » فحوالری
موجینجه کسه نك، کسه یه ایراث خیر و شره مقتدر اوله مدیفنی ناطق
اولان آیات ایله بی مکر مک دیاده کی وظیفه سنک حدودی تعین
و تحدید ایندکدن صکره آنده بیله بویله حق و صلاحیت تصور ایتمکه
امکان قالمشیدر ؟

عبدالعزیز چاوش

مترجمی: محمد شوکت

حدیث شریف

يُحِبُّ اللَّهُ الْعَامِلَ إِذَا عَمَلَ أَنْ يَحْسَنَ

ترجمه

جناب حق او عاملی (ایشله نی) سوهرکه ایشله دکلینی هپ
کوزهل یاپار ؛ اویله باشدن صاوما یاپماز .

بو حدیث شریفی امام طبرانی (کلب بن شهاب) دن نقل و تخریج ایتشدر .

جناب پیغمبر (صلعم) کتیک او چیوز کسورسنه اول امتنه تبلیغ
بو یورادوغنی بو مبارک حدیث شریف حکمنه بوتون مسلمانلرجه رعایت
ایدیلش اولسه بدی عیبار ، شیمدیکی توقف حالنه دکلیرمیدک ؟ بزنی
بوتون ترقیاتدن محروم ایدن باشلیجه سبب : وظیفه و مسلکمزک
ایجاباتی تقدیر و اوکا کوره ابراز مساعی ایتمه مزدر . هانکی مسلک
و صنعتده اولورسه قی اولایم بزده جاری اولان قاعده :

— آدم سنده ، بو ، بویلهده اولور ! . سوزیدر . حال بوکه
قیامت ایشته بوسوزدن قویار .

پیغمبریمز (صلعم) کتیک بو مبارک حدیثی بوتون ایشلر و وظیفه لر
حقنده تطبیق ایده بیلیریز . مثلاً : جناب حقہ بر عبادتی یاپیورسین ؟
بونی حقیله یاب ، باشدن صاوما یاپما !

آلیکده بر صنعتکمی وار ؟ بوکا حقیله صاحب اول ، حیله و تئبلک
قاریشیدرما ، صنعتکمی ایلری یه کوتور ! . . .

مأمور میسین ؟ وظیفه کئی بحق ایفا ایت ، حقوق عبادی طانی ،
مصالح امتی صاقین سوزونجهده بیراقما ! . . .

زنجبر میسین ؟ زراعتک بوتون آبی اسوللری قبول ایت و ایشیکمی
ایلریله تمهیه ، طوراعتک برکتی جو غالمه یه ، آنبارلریکی طولدورما یه
باق ! . . .

تاجر میسین ؟ تجارتکی جاهلانه و محسکرانه اصوللره تدویر و خلقی

آجلغه ، سفالته محکوم ایتمه ؛ ناموسکارانه بر قازانچ ایله اجرایی تجارت
و علم اقتصادک قبول ایتدیگی دائرهده ابراز غیرت ایت ! . .
خلاصه : هانکی ایشده بولونویورسهک اونک ایجاباتی آبی آکلا ،
ایشیکمی حقیله کور ، باشدن صاوما یاپما ! . .

بیزده پک فنا بر علتدرکه : هر شیشی گوردوگمز کی بی یاپاریز ؛
اصلاح و تجدد جهته هیچ گیتمه یز . عجبا استعدادیمیزی بوکا مانعدر ؟
حاشا ! . .

بیزده کی قدرت استعداد هر ملتدن داها زیاده وزنکیندر . یالکنز
یابدیغمز ایشلرده قافامیزی ده کیل — کوری کورونه — آلری میزی ،
قوللاری میزی قوللانمایه آلیشمشیز . بومهلک خسته لیغک تداو یسنی
بولوق ایچینده هیچ دوشوندوگمز یوقدر . آبی و کوتو یابدیغمز بر
ایشدن اوافق بر آتک یاراسی چیقسین ، بو ، کافی و وافیدر . حال بوکه
زمان و شریعت بویله ایسته مز ؛ هر نه وظیفه ده بولونویورسه ق بوتک
کوزهل و حقیله یاپیلما سنی امر ایدر .

جناب حق قرآن کریمنده « اماناتک اهلنه تودیع » اولونماسی
لزومی تبلیغ بو یورویور . بیچین ؟ چونکه : ایشلر و وظیفه لر اهلنه
تودیع اولونما زسه بشریتک آرادینی سعادت حصوله گله مز .

وظیفه سنی آبی یاپان ، آثار صنعتی کوزهلک ایچنده میدانه کتیرن
کیمسه لر هر یزده ، هر عصرده ، هر ملتده سه و یلیر . هله بو مزیت
صاحب فردلردن تشکل ایدن بیر ملت نه قادار مسعود و مترقیدر .
آبی یایماق : بر خاصدر ، که اونی بالخاصه عائله لریمز ایچنده
و مکتبلریمزده اولادلریمزما کتساب ایتدیرمک ایچین فوق العاده چالیشمالی
یز . بو ملکه چو جو قلقندن قازانیلیرسه ملتیمزک آتینی البته آچیق
و فیضلی اولور .

هپ گورو یوروز که : آبی بر قلمه ، کوزهل بر یلزی یه مالک و آبی
بر خطابه مقتدر اولان آدم لر و صوکر آبی بر صنعته صاحب بولونانلر ؛
حیاتلری داغما مسعودانه کچیریرلر . اونلر ثروت و سعادت ، حرمت
و التفاته جدا مظهردرلر .

فقط بو ایلیکدن و کوزهلکدن محروم و : آدم سنده ، بو بویلهده
اولور ! ذهنیتنه محکوم اولانلر داغما سفیل و پریشان بر حیات ایچنده
بولونورلر . اسلامیتک شدتله رد ایتدیگی بو ذهنیت امت اسلامیه بی
مدش بر پریشانلغه دوغرو سوروکلهدی و سوروکلهدور .

موجود بوتون دکانلریمزه ، مغازه لریمزه و بوتون آثار صنعتیمزه
دقتله کوز کزدیردیکمز . گورورسیکمز ، که : اومؤسسافت و آثارده
مدش بر لاقیدی و مدلت زوچی واردر . ایشانک قونولوشی ، مؤسسه نك
شکل و هیئت ، یاپیلان ایشلرک بیجی ، صاحب مؤسسه نك آلدینی وضع

باردانه او قادر فادر ، که بدایی ، محاسن اخلاقی ، انتظام وجدیتی سوهن هر کس او نلردن نفرت ایدم .

مسلمانان ! متمزک یوزونک گولسه سی وسعاده اولاشما سی هر صاحب صنعت و مسلکک اوضعت و مسلکده کی وظیفه لری حقیله و کمال جدیت واستقامتله ایفا ایتمه لینه باغیدر . بوبله اولاد یقجه بز ترقیدن ، ترقی بزدن پک ، پک چوق اوزا قدر . شو حلاله کوزومزی آجالیم واوگا گورده چالیشالیم . قرسی . ح . بصری

مارسیلیاده کی فرانسیز تاجر لری جزا لری تاجر لردن بومقدارده آله جقاری بولوندیغنی درمیان ایتدی و مسئله نیک پارس تجارت او طه سنجه حافی ایسته دی . حسین پاشا بوکا راضی اولادی . محکوم به اولان پاره نیک تأدیسه سی طلب ایتدکن باشقه جزا لری حکومتیله دیکر دولتلر آره سنده کی معاهدات تجاریه به استناداً تاجر لری محاکمه لینه جزا لری باقیلمسی ایچون اصرار ایتدی . بونک نتیجه سی اوله رقی فرانسه جزا لری هجوم واستیلا ایتدی . جزا لری بوضو رتله اسارتی آلتنه آلدقن صکرا کوزنی تونس دیکنی . و کنديسنک دولت عثمانیه دن کوردیکنه تاریخک شهادت ایتدی کی لطف لری اصلاقاله آلمایه رقی یاواش باواش تونس امراسنه صوقولوب اولنری خلافتدن اوزا قلاشدرمه به باشلادی . اولنله کیزی برطاق معاهدلر عقد ایتدی . حسین بکی خفياً تهید ایتدی . اوده دولت عثمانیه نیک جزا لری تخلیص ایچون کوندرمش اولدیغنی طاهر پاشانک تونس طور اغندن کچمنه مانع اولدی و مقام معذرتده فرانسه نیک سوق انفعال ایله تونسده هجوم ایدم چکندن قورقدیغنی سرداپادی .

۱۸۴۶ سنه میلادیسنده احمد پاشا پاریسی کورمه به کتدی . کنديسنک بو سیاحتی متبوعین مساعده استحصال ایتیکسزین وقوعه کتشی و اهالینک صوک درجه ده انفعالی حاب ایشدی . حتی الک بویوک معنی شیخ ابراهیم ریاحی ، پاشایه شویله دیمشدی :

— بور سیاحت که زمانی ده ، سمی ده موافق دکل .

فرانسزلر احمد پاشایه ، دولت عثمانیه سفیری حاضر بولمقسزین لوئی فیلیپه ملاقات حاضر لادیلر صورتله دوام ایدرک تونسک حقوقی ، دولت عثمانیه نیک حقوقی نتیجه به و مقصد لینه وصول ایچون خانلردن استعانه ایتیه باشلادیلر . فرانسزلرک بو حرکتلردن زواللی اهالی نیک یوره کی یانیزدی . نهایت فرانسزلر دولت علیه نیک روسیه محاربه سندن یورغون بر حالد . حقیقه رقی اصلاحات ایله مشغول اولمسی فرصت اتخاذا ایتدیلر . تونسله جزا لری آره سنده کاتن جیل خمیره ساکن بولان اهالینک کندی تبعه سنه قارشى تجاوزاتده بولندقلرینی ایلری سورمک بو متجاوز لری تأدیب ایتک داعیه سیله ۱۲۹۸ سنه سنده حرکته باشلادیلر . بو ادعا ایسه تمامیه باطل ایدی . زیرا جیل خمیر اهالیسی طرفندن تجاوزه معروض قالدقلری بیلدیریلن و تونس حدودینه یاقین بریده اقامت ایتکده اولان جزا لریلر تونس حکومتته مراجعت ایدرک فرانسزلرک ادعا ایتدکلری وقه نیک قطعاً اصلی اولدیغنی بیلدیردیلر و جیل خمیر اهالیسی بو تهمتدن تبرئه ایتدیلر . فرانسزلر تونس بکی ایله کیزلیجه اتفاق ایدرک تونسلیلری آلداندیلر : ظاهراً صرف جیل خمیر اهالیسی تأدیب ایچون حرکات عسکریه به باشلادیلر . بوجیله به مراجعتدن مقصد لری ده تونسلیلرک مدافعه به قیام ایتلری احتمالی منع ایتک ایدی . الحاصل اردولریله تونس کیره رک قصر سعیده قدر کلدیلر و اوزمان ترتیب ایتش اولدقلری معاهدنی صادق بکک الله ویرمک امضا ایتسنی تکلیف ایلدیلر .

تونس و جزائر استقلالی

۲

تونس و جزائر خطه سی :

بو اقالیم شمالاً و شرقاً بحر سفید ایله ، غرباً مراکش ، جنوباً صحرای کبیر و طرابلس غرب اراضیسی ایله محدود اولوب مساحتی سطحیسی ۷۹۰،۰۰۰ کیلومتر مربعدن ، نفوسى ایسه ۷،۰۰۰،۰۰۰ یرلی اهالی ایله یارم میلیون فرانسز و سائر اجنیلردن عبارتدر . عربلر بوملکتلری اوچنجی خلیفه حضرت عثمان رضی الله عنهمک زماننده ، ۲۹ سنه هجریه سنده فتح ایتدیلر ، که اوندن سوکرا کن عصر لرده خلافت اولان مربوطیتلرینی تمامیه محافظه ایتک شرطیه اداره سی صاحب لری نیک ایدم . حتی بر آراق حجازی ، اندلسی و بویکی قطعه آره سنده کی بلادی حاکمیتلری آلتنه آلمشردی .

بی حفص حکومتی جزا لری حمایه دن اظهار عجز ایدنجه ۹۱۶ سنه هجریه سنده اسپانیوللر مستولی اولدیلر ، که بارباروس خیرالدینک قارداشی اوروج غازی قطعه بی اسپانیوللردن استرداد ایدرک پادشاه آل عثمانه بیعت ایتدی . سوکرا بارباروس خیرالدین بیزرتی استرداد ایدرک خلیفه عثمانی نامه خطبه او قوتدی . بو خبر حسن حفصی به اصل اولونجه قاچدی . بارباروس خیرالدین ۹۳۵ ده تونس کیردی . لکن حسن حفصی اسپانیوللرک مظاهر تیه خیرالدینه قارشى حرکت ایدنجه خیرالدین جزا لری کچدی . ۹۸۱ سنه سنده سلطان سلیم ثانی سنال پاشای کوندرمک اهالینک معاونتیه تونس فتح ایتدی . بوتاریخندن اعتباراً ، استقلال اداریسنی محافظه ایتک شرطیه ، جزا لری برلکده دولت علیه نیک ایالتی اولدی .

۱۲۲۶ سنه سنده فرانسزلر جزا لری کیردیلر . استیلا لری به وسیله اولوق اوزرده شونی بولدیلر : فرانسه یکر می سنقدر نزدنده آلیقویق اولدیغنی ارزاق یاره سندن طولای جزا لری ییدی میلیون فراتق بورجلی ایدی . بویاره نیک ایکی بچق میلیوتی ویرمک ایسته مدی . سبب اوله رقی ده